

задач, які впливають на формування особистості учнів, закладають ази порядності та життєвості. Вчитель має ставити до себе особливі вимоги і з великою самокритикою ставитись до себе. Адже саме поведінка педагога – вихователя являється прикладом для наслідування.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА:

- 1.<https://allref.com.ua> › skachaty › Eti...Етика поведінки вихователя-педагога | Allref.com.ua
- 2.<https://studopedia.com.ua> › 1_3699...Професійна етика вихователя дошкільного навчального закладу...
- 3.<http://www.etica.in.ua> › etika-poved...Етика поведінки вихователя, вчителя
- 4.<https://pidru4niki.com> › pedagogich...Педагогічна етика - Навчальні матеріали онлайн
- 5.<http://m.sumskij-sanatornij-dnz-24.webnode.com.ua> Консультація "Професійна етика педагога ЗДО" - Жульова Н.О...

Дзюбак Діана

ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

У статті проаналізовано питання формування педагогічної етики вчителя початкових класів.

Ключові слова: педагогічна етика, педагогічна мораль, принципи педагогічної етики.

Звертаючись до актуальних проблем професійної етики я не можу не звернути увагу на цю тему. Насамперед, педагогічна етика- це розділ етичної науки, який вивчає особливості педагогічної моралі, специфіку реалізації загальних принципів моралі, розкриває її функції, зміст етичних категорій. Я обрала саме цю тему, тому що вона є актуальною і для самої мене, адже я здобуваю освіту вихователя та вчителя початкових класів. Професія педагога вирізняється найвищим рівнем єдності професійного та морального начал. Також професія педагога є невід'ємною частиною розвитку суспільства і ще з давніх-давен вона розвивається та удосконалюється. Є декілька висловлювання відомих людей щодо педагогічної етики, серед яких і висловлювання Л. Шевченко: вона характеризує педагогічну етику, як складову науку етики, яка віддзеркалює особливості функціонування моралі в умовах цілісного педагогічного процесу, вивчає різнобічні аспекти моральної діяльності вчителя. А от такі вчені як В. Наумчук та Є. Савченко трактують педагогічну етику як науку про формування моралі в умовах педагогічного процесу. Неможливо не згадати

вислови відомого письменника, поета, публіциста В. О. Сухомлинського. Сухомлинський стверджував, що професійна етика педагога є системним утворенням. Її головними структурними компонентами є наукова ерудиція і науковий світогляд, педагогічна майстерність, культура спілкування і культура мовлення, педагогічна етика, духовне багатство, прагнення до самовдосконалення.

Можна ще перерахувати судження вчених щодо педагогічної етики, але давайте ж повернемося до головного! Так, як ми вже наголосили, що педагогічна етика є розділом етичної науки, слід зазначити, що ж є предметом педагогічної етики. Предметом педагогічної етики є особливості вияву моралі у свідомості, поведінці, професійній діяльності педагога і його відносинах з учнями, батьками та колегами. Не можна і лишити без уваги педагогічну мораль. Педагогічна мораль -це система моральних вимог, які висуваються до вчителя, його ставлення до себе, своєї професії та інших учасників освітнього процесу. Тому бути вчителем не так просто, адже педагог є взірцем для наслідування і учасником формування особистості. Тому педагогічна етика, як усі галузі професійної етики, оперує універсальними категоріями, серед яких категорії «добро», «зло», «моральна відповідальність», «гідність», «справедливість» та «щастя». Педагогічна етика також має свої принципи, якими вона й керується:

- Повага прав усіх членів суспільства
- Дотримання загальнолюдських норм і етичних стандартів
- Підтримка високого рівня компетентності
- Введення науково-дослідницької роботи
- Підвищення кваліфікації
- Викладання максимум зусиль, щоб бути фаховим спеціалістом
- Перша реакція на помилку учнів
- Образ викладача
- Харизма
- Гумор
- Взаємовідносини повинні базуватися на повазі.

Педагогічна етика вчителя здійснює безпосередній вплив на формування ціннісно-мотиваційної сфери школярів. Тому слід зазначити, що вихователь має володіти такими етичними якостями:

- Чесність
- Справедливість
- Об'єктивність

- Працелюбність
- Повага та любов до дітей та школи
- Дисциплінованість
- Відповідальність
- Тактовність
- Самокритичність

Також у своїй діяльності вчитель повинен враховувати наступні фактори:

- Учитель повинен прагнути стати позитивним прикладом для своїх учнів

- Учитель не повинен займатися антикультурною, аморальною, неправомірною діяльністю

- Учитель повинен бути вимогливий до себе, прагнути до самовдосконалення

- Учитель не повинен психологічно втрачати почуття міри і самовладання

- Учитель дотримується правила мови, культуру своєї промови, не допускає використання лайок, грубих і образливих фраз

- Учитель є чесною людиною, яка дотримується законодавства. З професійною етикою вчителя не поєднуються одержання хабарю

Слід звернути увагу на взаємини вчителя з батьками учнів:

- Вчителі повинні шанобливо і доброзичливо спілкуватися з батьками учнів.

- Учитель консулює батьків з питань освіти учнів.

- Учитель не розголошує висловлену дітьми думку про своїх батьків або думку батьків про дітей.

- Відносини вчителів з батьками не повинні впливати на оцінку особистості і досягнень дітей.

- На відносини вчителів з учнями та на їх оцінку не повинна впливати підтримка, що надається їх батьками освітній установі.

- Учитель повинен дбайливо й обґрунтовано витрачати матеріальні та інші ресурси. Він не повинен використовувати майно школи чи іншого виховного закладу, а також свій робочий час для особистих потреб.

Також важливим фактором професійної педагогічної етики є зовнішній вигляд вчителя, адже зовнішній вигляд формує у дітей ставлення до нього. Зовнішній вигляд вчителя:

- Акуратна зачіска

- Не зухвалий одяг
- Неяскравий макіяж
- Елегантність

Педагог також має виконувати декілька важливих функцій:

- Дидактична- передача знань дітям
- Розвивальна- створення сприятливих умов для розвитку творчого потенціалу вихованця
- Виховна- організація діяльності дітей і переведення загальнолюдських цінностей у свідомість і досвід поведінки дитини.

Та другорядні функції:

- Корекційна
- Діагностична
- Координаційна
- Посередницька

Тому, щоб стати педагогом з «великої літери» слід докласти до цього багато зусиль.

Отже, педагогічна етика ставить перед собою багато важливих завдань, які впливають на формування особистості учнів, закладають основи порядності та життєвості. Вчитель має ставити до себе особливі вимоги і з великою самокритикою ставитись до себе. Базовою психологічною вимогою педагога є його поведінка яка має бути прикладом для наслідування.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА:

1. Сухомлинський В. О. Як виховувати справжню людину // О. В. Сухомлинський. Вибрані твори: В 5 томах. К.: Рад. Школа, 1976. Т. 2. – С.244–415.
2. Якухно І.І. Теоретико-методичні основи інноваційного розвитку післядипломної педагогічної освіти регіону. //Полісся. Ж.2014. 537 с.
3. В.А. Малахов Етика. К.: Либідь, 2000. 432 с.
4. Чарльз Тейлор. Етика автентичності. Львів. //Секулярний вік 2015.

Томчук Аліна

ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА ПЕДАГОГА

Етика роботи педагогів є одним з ключових факторів у шкільному середовищі та загальному навчальному процесі. Для вчителя важливо володіти і популяризувати найвищі стандарти трудової етики, а також бути рольовою моделлю для студентів або учнів. Високий рівень трудової